

Biện pháp quản lý hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Mai Thị Yến Lan*; Nguyễn Kim Ý**

* TS. Giảng viên Trường Đại học Cần Thơ

** Học viên cao học Trường Đại học Cần Thơ

Received: 8/7/2024; Accepted: 16/7/2024; Published: 23/7/2024

Abstract: Moral education for primary school students is an important, component and a decisive factor in the success of primary schools. The effectiveness of moral education activities for students is closely linked to the overall quality of the school's education. Based on research into the current state of managing moral education activities for students in primary schools in Kế Sách district, Sóc Trăng province, this article proposes measures to manage these activities in the local area.

Keywords: primary school students, elementary school teachers, ethics, moral education, educational management, primary school.

1. Đặt vấn đề

Trường tiểu học là cơ sở giáo dục phổ thông của hệ thống giáo dục quốc dân, thực hiện các nhiệm vụ và quyền hạn theo quy định Điều lệ Trường tiểu học. Giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học là thành tố quan trọng, là nhân tố quyết định sự thành công của nhà trường tiểu học. Giáo dục đạo đức cho học sinh trong nhà trường giúp hình thành nhân cách và tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển toàn diện của học sinh. Hiệu quả hoạt động giáo dục đạo đức cho học sinh gắn liền với chất lượng giáo dục của nhà trường tiểu học. Do đó, quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh là nhiệm vụ trọng tâm trong hoạt động quản lý trường tiểu học của người Hiệu trưởng.

Huyện Kế Sách là một trong những huyện dẫn đầu về chất lượng giáo dục đạo đức của tỉnh Sóc Trăng. Trong những năm qua, các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng quản lý HĐGDĐĐ theo quy định của Luật Giáo dục và Điều lệ Trường tiểu học. Tuy nhiên, công tác quản lý HĐGDĐĐ ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng triển khai chưa đồng bộ và chưa đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục hiện nay.

Trên cơ sở nghiên cứu lý luận và khảo sát thực trạng quản lý HĐGDĐĐ ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng, bài viết đề xuất các biện pháp quản lý hoạt động này ở địa phương.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Tác giả thực hiện khảo sát ở 12/23 trường tiểu học tại huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng, với tổng số lượng mẫu khảo sát là 310 mẫu; trong đó gồm có 49

cán bộ quản lý (cán bộ phòng Giáo dục - Đào tạo, Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng, tổ trưởng tổ chuyên môn) và 261 giáo viên. Kết quả khảo sát thực trạng quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng như sau:

2.1.1. Mặt mạnh

Cán bộ quản lý, giáo viên tiểu học nhận thức đúng đắn và khá khách quan về tầm quan trọng và ý nghĩa của HĐGDĐĐ và quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh ở trường tiểu học.

Công tác quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học cơ bản đạt các mặt công tác theo chức năng quản lý như: xây dựng kế hoạch quản lý, tổ chức hoạt động, chỉ đạo công tác GDĐĐ của giáo viên, kiểm tra đánh giá kết quả GDĐĐ cho học sinh trường tiểu học.

Trang bị đầy đủ phương tiện, thiết bị phục vụ hoạt động dạy học, tạo điều kiện hỗ trợ về tài chính, vật chất, thời gian cho học sinh tham gia các khóa học kỹ năng giáo dục đạo đức, giáo viên tích cực tham gia bồi dưỡng, tự bồi dưỡng quản lý giáo dục, cha mẹ học sinh và xã hội quan tâm cùng tham gia trao đổi, thảo luận các cách thức phát huy tinh thần GDĐĐ cho học sinh ngày càng nhân rộng, càng gắn kết nhà trường-gia đình-xã hội.

2.1.2. Mặt hạn chế

Xây dựng kế hoạch quản lý GDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng thực hiện chưa đồng bộ, còn thiếu tính chủ động sáng tạo, chủ yếu dựa vào kế hoạch của cấp trên.

Một số nội dung chưa xây dựng được hình thức GDĐĐ cho học sinh trường tiểu học phù hợp với điều kiện của nhà trường và nhu cầu của học sinh và

giáo viên.

Tổ chức, triển khai thực hiện kế hoạch GDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học thông qua bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên của nhà trường thực hiện chưa đồng đều và chưa được quan tâm đúng mức.

Kiểm tra đánh giá GDĐĐ cho học sinh trường tiểu học trên địa bàn huyện với học sinh và giáo viên vẫn còn mang tính hình thức.

Nhìn chung, các trường tiểu học ở huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng thiếu phòng chức năng và các thiết bị tại phòng chức năng theo quy định, việc thực hiện trang bị về các thiết bị, phương tiện và phòng phục vụ HGDĐĐ cho học sinh cũng chưa được thực hiện. Hoạt động quản lý ứng dụng công nghệ thông tin trong HGDĐĐ cho học sinh ở trường tiểu học có sự chênh lệch lớn giữa các nội dung và các mức độ thực hiện.

2.2. Biện pháp quản lý HGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

2.2.1. Nâng cao nhận thức cho CBQL, giáo viên về tầm quan trọng của quản lý HGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Biện pháp này rất quan trọng. Thông qua việc triển khai, quán triệt các văn bản chỉ đạo, hướng dẫn của ngành góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm của CBQL, GV; đồng thời phát huy vai trò nòng cốt của CBQL, GV trong công tác tuyên truyền góp phần nâng cao nhận thức của đội ngũ.

Tăng cường sự tham gia của cá nhân, bộ phận trong trường, các tổ chức đoàn thể trong việc tuyên truyền nâng cao mức độ nhận thức cho CBQL, GV về quản lý HGDĐĐ cho học sinh ở trường tiểu học theo các yêu cầu hiện nay. Phát huy được sức mạnh tập thể trong công tác tuyên truyền nâng cao nhận thức sẽ giúp cho hoạt động này đạt hiệu quả cao.

Phối hợp với các đơn vị đào tạo trình độ, nghiệp vụ, năng lực sư phạm nhà giáo để chuẩn hóa và nâng cao trình độ đào tạo, nghiệp vụ sư phạm, đào tạo CBQL; tổ chức tập huấn, hội thảo, tọa đàm,... về công tác quản lý HGDĐĐ trong nhà trường.

2.2.2. Tăng cường xây dựng kế hoạch HGDĐĐ trong tổ chuyên môn và các tổ bộ môn liên quan ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Biện pháp này có ý nghĩa rất lớn. Ban Giám hiệu nhà trường hướng dẫn hoạt động tổ chức môi trường tự học và tự bồi dưỡng tổ chuyên môn, tổ bộ môn, có thể tổ chức dưới hình thức chuyên đề (đối với cấp tổ, cấp trường) tổ chức hội thảo (đối với cấp cụm) hoặc tiến hành thông qua việc yêu cầu các giáo viên phải tự tìm tòi kiến thức chuyên môn hoặc lồng ghép các

HGDĐĐ học sinh vào công tác dạy học nhằm đáp ứng yêu cầu của xã hội.

Xây dựng kế hoạch GDĐĐ cho học sinh phải xác định được các mục tiêu và giải pháp cụ thể cho từng năm học, từng học kì, từng tháng, hay theo từng chủ đề, chủ điểm trong năm học của toàn trường. Để thực hiện tốt, có hiệu quả kế hoạch HGDĐĐ cho học sinh, kế hoạch phải được thực hiện một cách đồng bộ, toàn diện, thường xuyên, liên tục và phải lồng ghép các HGDĐĐ cho học sinh vào các kế hoạch chung của nhà trường nhằm đảm bảo tính hài hòa trong mọi chương trình hoạt động của nhà trường.

2.2.3. Đẩy mạnh công tác tổ chức quản lý HGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Biện pháp này rất cần thiết. Nhà trường tăng cường việc quản lý bồi dưỡng chuyên môn cho giáo viên, trong đó chú trọng các nội dung liên quan giáo dục đạo đức thông qua bộ môn hoặc cách lồng ghép vào các hoạt động giáo dục khác nhau. Thống nhất trong chỉ đạo, quản lý, tạo điều kiện thuận lợi và khuyến khích, tạo động lực cho giáo viên tích cực, chủ động, sáng tạo trong thực hiện HGDĐĐ cho học sinh. Luôn tạo môi trường học tập tích cực và hấp dẫn cho học sinh thông qua các trò chơi thực tế, hoạt động trải nghiệm, câu lạc bộ cộng đồng, tham gia hoạt động tham quan.

Quản lý việc tăng cường ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý HGDĐĐ học sinh. Sử dụng các công cụ và phần mềm giáo dục để hỗ trợ quản lý HGDĐĐ học sinh, giúp việc quản lý trở nên thuận lợi và hiệu quả hơn.

Tăng cường trong việc tạo động lực học tập cho học sinh. Học sinh cần có động lực học tập thì mới có thể học tập và tiếp nhận giáo dục đạo đức có hiệu quả. Các biện pháp có thể được sử dụng để tạo động lực học tập cho học sinh bao gồm: tuyên dương, khen thưởng, thi đua,...Việc đẩy mạnh tổ chức HGDĐĐ cho học sinh tại các trường tiểu học là một nhiệm vụ quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học trong mỗi nhà trường.

2.2.4. Tăng cường chỉ đạo quản lý HGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Triển khai, phổ biến các văn bản thông qua hình thức trực tiếp trong các buổi sinh hoạt chuyên môn, họp tổ. Cung cấp các tài liệu, học liệu, chương trình đào tạo hoặc các nghiên cứu khoa học, hội thảo giúp phát triển năng lực giáo viên. Tạo môi trường giáo dục đảm bảo điều kiện về cơ sở vật chất, sự hỗ trợ, tôn trọng và hợp tác.

Các thành viên trong nhà trường phải nắm được và hiểu rõ các phương pháp, hình thức tổ chức để phối hợp chặt chẽ có hiệu quả các lực lượng tham gia giáo dục đạo đức cho học sinh. Học sinh chủ động, tích cực tham gia vào các hoạt động giáo dục và tự mình rèn luyện đạo đức. Đưa HĐGDĐĐ cho học sinh trở thành hoạt động thường xuyên, liên tục mọi nơi, mọi lúc, không chỉ có ở trong nhà trường mà cả ở ngoài xã hội.

2.2.5. Tăng cường phối hợp các lực lượng tham gia HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học, huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Hiệu trưởng nhà trường xác định các lực lượng xã hội cần phối hợp GDĐĐ cho học sinh như: cấp ủy đảng, chính quyền địa phương, các tổ chức đoàn thể. Hiệu trưởng nhà trường cần xác định những nội dung, phương pháp và hình thức GDĐĐ cho học sinh. Nhà trường thống nhất với các lực lượng xã hội, gia đình học sinh về nội dung, phương pháp và hình thức giáo dục đạo đức cho học sinh. Nhà trường cùng với các lực lượng xã hội, gia đình học sinh xây dựng quy chế phối hợp quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh.

Vận động mọi lực lượng, nguồn lực trong xã hội; huy động toàn xã hội, tập thể và cá nhân tham gia vào sự nghiệp Giáo dục - Đào tạo bằng nhiều hình thức như trang thiết bị, đồ dùng phục vụ dạy và học, cải tạo, sửa chữa các công trình phục vụ hoạt động giáo dục với mục tiêu là hình thành và phát triển nhân cách cho học sinh. Xã hội hóa giáo dục là để tăng cơ hội giáo dục cho mọi người, giảm gánh nặng ngân sách nhà nước đầu tư cho giáo dục và tiến tới một xã hội học tập. Xã hội hóa giáo dục là xu hướng phát triển ở tất cả các nước trên thế giới và đây cũng là một quan điểm cơ bản của Đảng và Nhà nước ta trong phát triển sự nghiệp giáo dục, đặc biệt là trong xu thế hội nhập quốc tế và toàn cầu hóa. Trong quá trình phát triển, nền giáo dục nước ta luôn chứng tỏ là sự nghiệp của toàn dân, toàn dân tham gia vào giáo dục, toàn xã hội quan tâm đến giáo dục, trong đó có GDĐĐ cho học sinh

2.2.6. Thường xuyên KTĐG HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Hiệu trưởng xây dựng kế hoạch, tổ chức hoạt động KTĐG trực tiếp hay gián tiếp, kiểm tra toàn diện hoặc một vài HĐGDĐĐ của giáo viên, hoặc quan sát trực tiếp hành vi đạo đức của học sinh thể hiện.

Nâng cao chất lượng công tác KTĐG HĐGDĐĐ cho học sinh. Việc đổi mới KTĐG sẽ khắc phục những hạn chế của các hình thức kiểm tra đánh giá

cũ, góp phần giúp cho Hiệu trưởng biết được các tổ chức, cá nhân thực hiện các nhiệm vụ như thế nào; thấy được các quyết định quản lý của mình có kịp thời, phù hợp không. Trên cơ sở đó, điều chỉnh, uốn nắn các sai phạm, biểu dương, khen thưởng các tập thể, cá nhân có thành tích tốt; giúp đỡ, thúc đẩy các tập thể, cá nhân thực hiện các mục tiêu GDĐĐ cho học sinh và có căn cứ để xây dựng kế hoạch giáo dục đạo đức cho học sinh năm học tiếp theo khoa học, phù hợp hơn.

Quản lý KTĐG HĐGDĐĐ cho học sinh tiểu học là một nhiệm vụ quan trọng, góp phần nâng cao chất lượng dạy và học trong nhà trường. Giáo viên cần thực hiện hoạt động này một cách khoa học và hiệu quả tối ưu để đảm bảo chất lượng dạy và học tại đơn vị.

3. Kết luận

Giáo dục đạo đức cho học sinh tiểu học là thành tố quan trọng, là nhân tố quyết định sự thành công của nhà trường tiểu học. Hiệu quả HĐGDĐĐ cho học sinh gắn liền với chất lượng giáo dục của nhà trường. Trên cơ sở nghiên cứu thực trạng quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng; tác giả đề xuất 6 biện pháp quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh tiểu học ở địa phương.

Mỗi biện pháp quản lý có những ưu điểm và nhược điểm nhất định, khi áp dụng cần thực hiện đồng bộ các biện pháp để phát huy hiệu quả trong quản lý. Các biện pháp trên có quan hệ mật thiết với nhau, nhằm giải quyết các vấn đề thực trạng còn vướng phải, chúng tạo thành một thể thống nhất để nâng cao chất lượng giáo dục của nhà trường. Các biện pháp đề xuất quản lý HĐGDĐĐ cho học sinh ở các trường tiểu học có mối quan hệ chặt chẽ, hỗ trợ và bổ sung lẫn nhau để tạo ra một môi trường giáo dục toàn diện và hiệu quả.

Tài liệu tham khảo

[1] Bộ GD&ĐT. (2011). *Thông tư 55/2011/TT-BGDĐT Ban hành điều lệ ban đại diện cha mẹ học sinh*. Hà Nội.

[2] Bộ GD&ĐT. (2018). *Thông tư 32/2018/TT-BGDĐT Ban hành chương trình giáo dục phổ thông tổng thể*. Hà Nội.

[3] Bộ GD&ĐT. (2020). *Thông tư 28/2020/TT-BGDĐT Điều lệ Trường tiểu học*. Hà Nội.

[4] Tô Thị Minh Hoãn, Bùi Thị Mùi (2022). *Thực trạng quản lý giáo dục đạo đức cho học sinh trung học phổ thông huyện Kiên Hải, tỉnh Kiên Giang*. Tạp chí Thiết bị giáo dục. Số 260, tr 158-161.

[5] Trần Kiểm (2013), *Những vấn đề cơ bản của Khoa học quản lý giáo dục*. Đại học sư phạm. Hà Nội